

Raport na temat wielkich miast Polski

Warszawa

Spis treści

3	Wstęp
4	Metodologia
7	Najważniejsze rekomendacje
10	Ludzie
14	Jakość życia
18	Wizerunek
22	Instytucje
26	Infrastruktura
30	Finanse
34	Inwestycje
38	Kontakt

Przez dziesięciolecia polskie miasta borykały się z brakiem środków finansowych, niesprzyjającymi warunkami rozwoju, regulacjami prawnymi hamującymi lokalną aktywność i przedsiębiorczość obywateli. Mieszkańcy mogli tylko patrzeć z zazdrością na metropolie Zachodniej Europy, aktywnie poszukujące sposobów rozwiązania swoich problemów i poprawy jakości życia lokalnych społeczności. Do niedawna wszelkie działania podejmowane przez polskie miasta miały znikome szanse, by w zasadniczym stopniu zmienić oblicze metropolii w naszym kraju.

Dzisiaj, na naszych oczach, sytuacja ulega zmianie. W ostatnich latach miały miejsce wydarzenia przygotowujące grunt pod przełomowe przeobrażenia w polskich miastach: skuteczne reformy, które wyzwoliły energię obywateli, nowe rozwiązania prawne, które uczyniły z władz samorządowych prawdziwych gospodarzy własnego domu, akcesja do Unii Europejskiej. Ale tak naprawdę dopiero fundusze unijne dostępne od 2007 roku otwierają nowy rozdział, bo rzeczywiście eliminują problem braku środków jako głównej bariery rozwoju polskich metropolii.

Pojawia się natomiast inne wyzwanie – dokonania prawidłowej oceny słabych i mocnych stron miast oraz wyboru optymalnej strategii, służącej jak najszybszemu nadrobieniu zaniedbań odziedziczonych z przeszłości. Taka przemyślana ocena jest niezbędna, aby ogromna szansa, przed którą stoją polskie miasta, mogła się zmienić w prawdziwy sukces.

Analizując sytuację wielkich ośrodków w Polsce u progu przełomowych zmian należy pamiętać, że potencjał rozwojowy, z jakim miasta wchodzi w ten nowy etap, jest pochodną trzech elementów:

- spuścizny historycznej,
- naturalnych atutów i słabości miasta,
- jakości zarządzania w ostatnich kilkunastu latach.

Raporty PricewaterhouseCoopers o siedmiu wielkich polskich miastach powstały, aby pomóc w prawidłowej diagnozie sytuacji. Jest to swego rodzaju „raport otwarcia” – pierwsze, ogólne spojrzenie na potencjał rozwojowy metropolii, z którego płyną wstępne spostrzeżenia i wnioski. Nie tworzymy rankingu miast – zbyt wiele je różni w zakresie spuścizny historycznej i specyficznych lokalnych atutów i słabości, aby takie porównanie było celowe. Rankingi i porównania, zwłaszcza w zakresie jakości zarządzania miastami, będą miały sens za kilka lat, gdy będziemy mogli ocenić, jak miasta planowały rozwój i jak wykorzystały poważne unijne środki finansowe dostępne w latach 2007-2013.

Analizę oparliśmy na siedmiu obszarach – „kapitałach”, które naszym zdaniem stanowią o potencjale rozwojowym metropolii. Wierzymy, że ta analiza może być pomocna w dopracowaniu istniejących strategii miast – a tym samym może przyczynić się do sukcesu, na który polskie wielkie miasta zasługują.

Metodologia

Siedem kapitałów polskich miast

Na starcie do wielkich przemian, polskie miasta dysponują pewnym kapitałem rozwojowym. Jest on niebagatelny, choć trudno wskazać dziedzinę w której nie istniałyby ogromne zaniedbania. Kapitał rozwojowy w znacznej mierze jest efektem zdarzeń z przeszłości. Celem raportu jest analiza tego kapitału - swoistego wiana, którym dysponują polskie miasta u progu dynamicznego rozwoju.

Pomiar potencjału rozwojowego polskich miast odbywa się na podstawie metodologii opracowanej przez PricewaterhouseCoopers i stosowanej do oceny sytuacji metropolii. Bazuje ona na przekonaniu, że dla harmonijnego rozwoju niezbędne jest posiadanie odpowiednich zasobów, umownie nazwanych „kapitałami” miasta.

Mówiąc „kapitał” mamy zazwyczaj na myśli środki pieniężne, które mogą być wykorzystane do finansowania inwestycji. We współczesnej ekonomii słowo to rozumie się jednak znacznie szerzej – dotyczy nie tylko pieniędzy, ale i kwalifikacji ludzi (kapitał ludzki) lub ich wiedzy i doświadczenia. Najogólniej mówiąc, przez kapitał rozumiemy wszelkie zasoby niezbędne do rozwoju: finansowe, rzeczowe, ludzkie, a nawet takie, które istnieją w sferze psychologicznej (nawet w języku potocznym mówimy przecież np. o „kapitale zaufania”). Wspólną cechą kapitałów jest to, że aby je rozwinąć trzeba w nie przez lata inwestować.

W analizie potencjału rozwojowego polskich miast posługujemy się pojęciem 7 kapitałów, z których każdy jest ważny dla rozwoju metropolii:

- Kapitał Ludzki i Społeczny określa jakość zasobów ludzkich, którymi dysponuje miasto. W grę wchodzi m.in. wiedza i kwalifikacje pracowników, struktura demograficzna (miasta o starzejącej się ludności charakteryzują się mniejszą dynamiką rozwojową od miast „młodych”), sytuacja na rynku pracy, aktywność społeczna mieszkańców.
- Kapitał Kultury i Wizerunku pokazuje w jaki sposób miasto jest postrzegane: czy jako miejsce interesujące i atrakcyjne, czy jako kulturalna pustynia. Im lepszy wizerunek, tym łatwiej przyciągnąć do miasta turystów, inwestorów i pobudzić aktywność mieszkańców.
- Kapitał Jakości Życia mówi, jakie warunki życia i pracy oferuje miasto. Na ten kapitał składa się m.in. stan środowiska naturalnego, poziom opieki zdrowotnej, jakość instytucji edukacyjnych, poczucie bezpieczeństwa.
- Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny określa szeroko rozumianą infrastrukturę, którą posiada miasto: zasoby mieszkaniowe, transport, centra handlowe, media (tradycyjne jak energia, woda, ale również telefony i internet).
- Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny pokazuje sprawność funkcjonowania instytucji miejskich (władz i administracji) oraz obserwowaną aktywność społeczną.
- Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mówi nam jak silnym magnesem jest miasto dla inwestorów, zarówno zagranicznych jak krajowych.
- Kapitał Źródeł Finansowania określa w jakim stopniu miasto jest w stanie znaleźć pieniądze niezbędne do sfinansowania rozwoju.

Miasto o wysokim potencjale rozwojowym, to miasto posiadające dobrze rozwinięte wszystkie 7 kapitałów. Jeśli któregoś z kapitałów brakuje, stanowi to słabość metropolii – i wskazuje pożądany kierunek strategicznych działań.

W toku prac autorzy raportu konsultowali się z władzami wszystkich badanych miast, przekazując im wstępne wyniki analizy. Uwagi uzyskane z poszczególnych miast pozwoliły na bardziej precyzyjny i poprawny wybór zestawu wskaźników, eliminację błędów pomiaru i szersze uwzględnienie specyfiki poszczególnych ośrodków. W przypadku dwóch miast – Gdańska i Katowic – przy konstrukcji mierników staraliśmy się w maksymalnym stopniu uwzględnić fakt, że stanowią one część większych organizmów aglomeracyjnych (Trójmiasta i aglomeracji śląskiej). Raport bazuje na analizie porównywalnych danych. Pochodzą one z lat 2005-07, przy czym autorzy raportu dołożyli starań w celu uwzględnienia najświeższych możliwych danych, dostępnych dla wszystkich 7 miast.

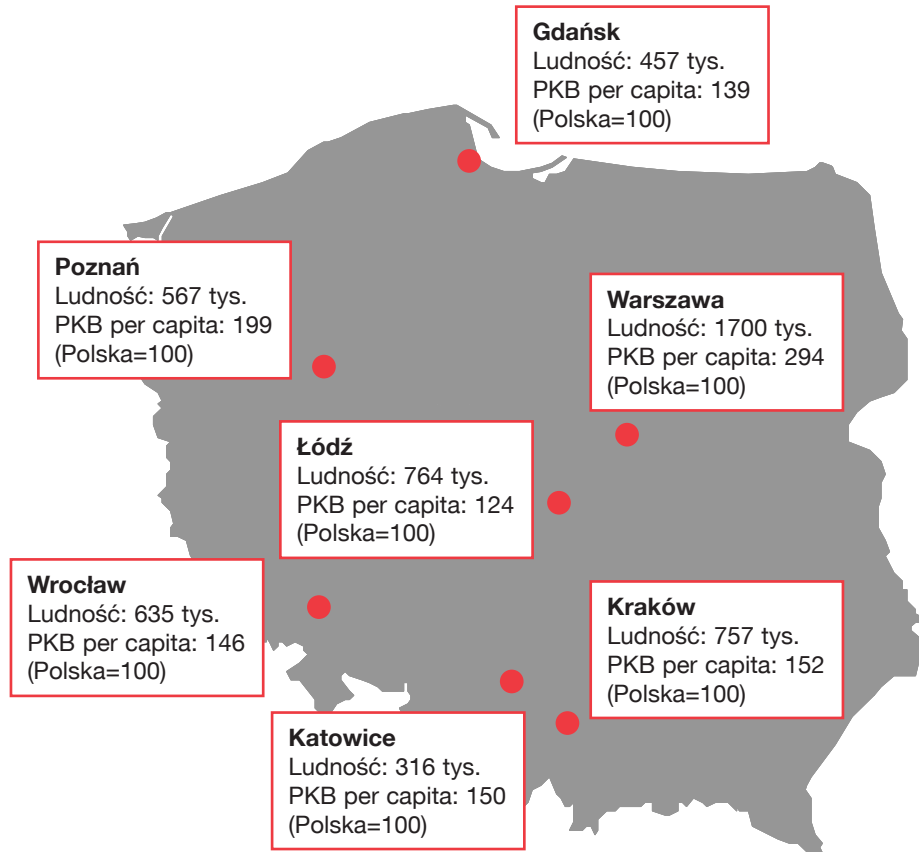

Metodologia

Podstawowe dane o miastach

Dane na temat ludności z końca 2006, na temat PKB z 2004 roku. Dla Katowic wartość PKB szacunkowa.

Jak czytać wykres radarowy?

Wykres radarowy pozwala analizować kapitał miasta w kilku obszarach jednocześnie: im więcej obszarów, tym więcej osi, na których odkładamy wartości wskaźników określające wielkość kapitału miasta. Połączone punkty na osiach tworzą figurę – trójkąt, czworokąt, pięciokąt lub siedmiokąt (ile osi, tyle wierzchołków ma figura).

Na wykresie widać kształtowanie się kapitału analizowanego miasta (obszar zaznaczony na czerwono) oraz kształtowanie się kapitałów wszystkich 7 wielkich miast Polski (obszar zaznaczony na szaro).

Analizując wykres powinniśmy zwrócić uwagę na:

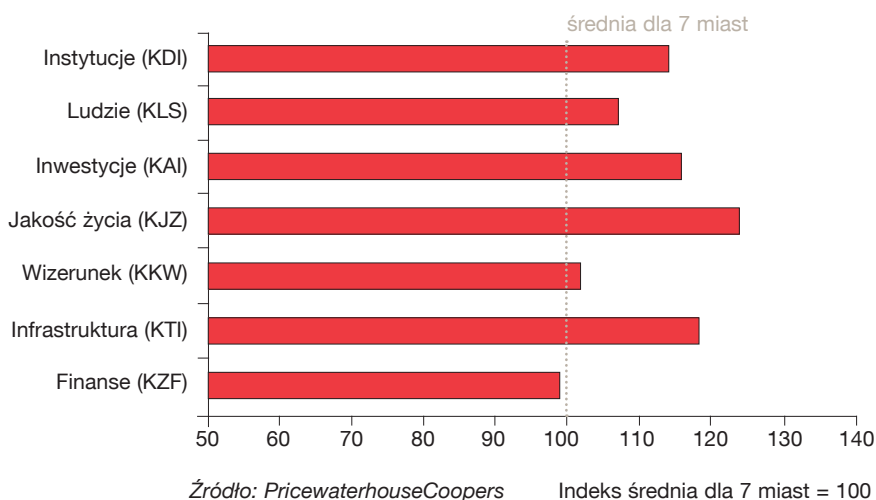
- Wielkość zakreślonego obszaru – im obszar większy, tym wyższy poziom kapitału.
- Kształt figury – im bardziej równomierny, tym bardziej zrównoważony rozwój poszczególnych mierzonych kapitałów. „Wyciągnięcie” figury w którąś stronę sugeruje, że w danej dziedzinie kapitał jest bardziej rozwinięty od średniej, „cofnięcie” któregoś z wierzchołków – że jego rozwój jest niedostateczny.

Najważniejsze rekomendacje

Warszawa: serce Polski szuka miejsca na mapie Europy

Warszawa - łączna ocena rozwoju 7 kapitałów

Gdzie szukać przykładu?

Londyn

Miasto, które umiało szeroko wykorzystać kapitał prywatny dla finansowania swojego rozwoju.

Madryt

Metropolia, która opiera swój rozwój na wysokim kapitale ludzkim, zaawansowanych usługach rynkowych i atrakcyjnym wizerunku miasta.

Warszawa przoduje wśród wielkich miast Polski pod względem rozwoju większości z 7 kapitałów. To może być jednak dla stolicy Polski stanowczo zbyt mało: jej szybki rozwój zależy głównie od tego, czy zdoła wywalczyć dla siebie rolę regionalnego, a nie tylko lokalnego, gospodarczego centrum - skutecznie konkurując z Budapesztem czy Pragą. Wymaga to jednak poważnego zwiększenia nakładów na inwestycje i radykalnej poprawy infrastruktury, kapitału ludzkiego i jakości życia - w tym zwłaszcza poprawy stanu środowiska, kultury życia codziennego i jakości usług edukacyjnych. Przeszkodą pod tym względem może być ograniczony kapitał źródeł finansowania rozwoju miasta, bazujący głównie na własnych dochodach i jak dotąd niemal ignorujący ogromne szanse tworzone przez finansowanie mieszane (publiczno-prywatne). Również sprawność instytucji miejskich może stanowić istotną przeszkodę w rozwoju - administrację publiczną Warszawy można zaliczyć do najmniej efektywnych w kraju.

Najmocniejsze strony miasta:

- dobry wizerunek i duża atrakcyjność inwestycyjna
- wysoki kapitał ludzki
- wysoki potencjał kulturalny, edukacyjny i społeczny
- dobry stan bezpieczeństwa

Problemy do rozwiązania:

- ograniczone środki na finansowanie rozwoju, brak odpowiedniego zainteresowania finansowaniem mieszanym
- niezadowolające funkcjonowanie instytucji miejskich
- nieco rozczarowująca jakość życia
- wysokie koszty pracy

Warszawa

Ludzie

Dlaczego mierzymy Kapitał Ludzki i Społeczny?

Ludzie są najważniejszym i najcenniejszym zasobem, określającym szanse rozwojowe miasta. We współczesnym świecie można kupić niemal wszystko: wynająć firmę reklamową, która dokona promocji miasta, znaleźć inwestorów, którzy wyłożą pieniądze na rozwój infrastruktury, zbudować sprawną administrację i system internetowej obsługi mieszkańców miasta. Ale nic nie zastąpi ludzi: ich kwalifikacji, zapału do pracy, aktywności w działalności gospodarczej i społecznej. Na dłuższą metę to właśnie ludzie – a szerzej mówiąc, Kapitał Ludzki i Społeczny, czyli zespół cech określających wartość

posiadanych zasobów ludzkich – decydują o rozwoju ekonomicznym i o sukcesie miasta.

Wartość zasobów ludzkich zależy od wielu czynników. Na część z nich możemy wpływać w niewielkim stopniu (np. na strukturę demograficzną). Nie można również zmusić ludzi do działalności gospodarczej i społecznej – choć można starać się do niej zachęcać i ułatwiać wszelkie inicjatywy w tym zakresie. Ale w niektórych dziedzinach – np. edukacji albo rynku pracy – możliwości aktywnych działań ze strony władz miejskich są całkiem spore.

Pomiar Kapitału Ludzkiego i Społecznego (KLS)

Kapitał Ludzki i Społeczny oznacza syntetyczną miarę wartości zasobów ludzkich, którymi dysponuje miasto – cech demograficznych jego mieszkańców, ich kwalifikacji, aktywności oraz dostępności dla potencjalnych pracodawców. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznaliśmy pięć cech: demografię, wykształcenie, nastawienie do gospodarki rynkowej, funkcjonowanie rynku pracy oraz aktywność społeczną i organizacji pozarządowych.

KLS: sytuacja demograficzna

Sytuacja demograficzna miasta określona jest w pierwszej kolejności przez strukturę wieku oraz przez liczbę rodzących się dzieci. Syntetyczną miarą sytuacji jest wskaźnik obciążenia demograficznego, mówiący o tym jak wiele osób młodszych i starszych przypada na 1 osobę w wieku produkcyjnym – innymi słowy, jak wiele osób musi przeciętnie utrzymać jedna osoba.

Zgodnie z przyjętą metodologią, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie demografii, to: wskaźnik obciążenia demograficznego, udział osób starszych w ludności miasta oraz liczba urodzin dzieci na 1000 mieszkańców.

Sytuacja demograficzna Warszawy jest stosunkowo niekorzystna. Wskaźnik obciążenia demograficznego wynosi 0,52 (co oznacza, że na 2 osoby w wieku produkcyjnym przypada więcej niż jedna osoba młodsza lub starsza) i jest to jeden z najwyższych wskaźników odnotowywanych wśród badanych miast. Podobnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym jest najwyższy w badanej grupie miast (19,8%). Współczynnik urodzeń jest nieco wyższy niż średnia dla wszystkich 7 badanych miast i wynosi 9 dzieci na 1000 mieszkańców.

Przy średnim poziomie KLS w zakresie demografii dla 7 porównywanych miast równym 100, KLS w Warszawie w tym zakresie szacujemy na poziomie 98.

KLS: wykształcenie

We współczesnej gospodarce o jakości zasobów ludzkich decydują w znacznej mierze kwalifikacje. Pomiar wymaga więc dokonania analizy przeciętnego poziomu wykształcenia mieszkańców: im lepsze wykształcenie, tym bardziej atrakcyjnym miejscem staje się miasto do inwestowania i prowadzenia działalności.

W naszej metodologii, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie wykształcenia, to: odsetek osób z wykształceniem wyższym i średnim oraz liczba studentów szkół wyższych przypadających na 1000 mieszkańców.

Sytuacja Warszawy w zakresie wykształcenia ludności jest najlepsza ze wszystkich badanych 7 miast. Odsetek ludności z wyższym wykształceniem wynosi 25%, podczas gdy średnia dla wszystkich badanych miast wynosi niespełna 20%. Podobnie wskaźniki wykształcenia średniego są najwyższe wśród wszystkich badanych miast. Stosunek liczby studentów do liczby mieszkańców miasta nie prezentuje się już tak dobrze i wynosi jedynie 16% (wobec 20% średnio w 7 miastach).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KLS w Warszawie w zakresie wykształcenia wynosi 112.

KLS: stosunek do gospodarki rynkowej

Na perspektywę rozwoju wpływa też stosunek mieszkańców miasta do gospodarki rynkowej – tam, gdzie ludzie bardziej akceptują reguły rynku, łatwiej się też do niego dostosowują, są bardziej aktywni i odnoszą większe sukcesy gospodarcze.

Podstawowymi wskaźnikami użytymi do pomiaru KLS w tym zakresie są: wyrażone w referendum w roku 2003 poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz zarejestrowany odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą.

Warszawa jest miastem, którego ludność w wysokim stopniu akceptuje zasady i reguły gospodarki rynkowej. Poparcie dla członkostwa Polski w Unii było nieco niższe niż średnio w 7 miastach i wyniosło 83,6% (w pozostałych badanych miastach od 81,5 do 87,8%). Odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą wynosi 11,4% i należy do najwyższych.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KLS w Warszawie w zakresie postaw prorynkowych wyliczamy na poziomie 106.

Ludzie

KLS: rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy, z punktu widzenia perspektyw rozwojowych miasta, to przede wszystkim dostępność pracowników o poszukiwanych przez pracodawców kwalifikacjach.

KLS w zakresie rynku pracy mierzymy zazwyczaj patrząc na poziom płac i stopę bezrobocia (im wyższe, tym łatwiej znaleźć pracowników). Miara ta jednak często w Polsce zawodzi, m.in. skutkiem

powszechnego funkcjonowania szarej strefy. W związku z tym sięgnęliśmy po informacje pomocnicze: dynamikę płac nominalnych (wyższa dynamika oznacza rosnące kłopoty ze znalezieniem pracowników) oraz informacje o ofertach pracy. Ponadto wzięliśmy pod uwagę dostępność wykwalifikowanych pracowników, mierzoną za pomocą liczby absolwentów studiów technicznych i z zakresu nauk ścisłych.

Sytuację na rynku pracy w Warszawie można nadal uznawać za korzystną dla inwestorów. Stopa bezrobocia jest najniższa w kraju (4,7%), ale najniższa spośród badanych miast jest też dynamika wzrostu płac obserwowana w latach 2003-06 (8%), a przy tym stosunkowo niewielka jest liczba ofert pracy na 1000 mieszkańców, co sugeruje, że firmy mogą nadal bez większych kłopotów znaleźć wykwalifikowanych pracowników. Wprowadzie poziom płac jest relatywnie wysoki, ale dostępność absolwentów z wykształceniem technicznym i ścisłym należy do najlepszych wśród badanych miast.

Ogólna ocena KLS w zakresie rynku pracy wygląda korzystnie. Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KLS w Warszawie wyliczamy na poziomie 106.

KLS: aktywność społeczna

Wysoka aktywność społeczna oznacza, że w mieście istnieje duży kapitał społeczny – ludzie są gotowi do działań we wspólnym interesie.

KLS w zakresie aktywności społeczeństwa mierzymy poprzez analizę źródeł

internetowych oraz liczbę zarejestrowanych w mieście organizacji pozarządowych, a także średnią frekwencję wyborczą (wybory parlamentarne 2005, I tura wyborów samorządowych 2006 oraz I tura wyborów prezydenckich 2006).

Aktywność społeczna jest w Warszawie wysoka - na 1000 mieszkańców jest zarejestrowanych blisko 7 organizacji, podczas gdy przeciętna w pozostałych wielkich miastach Polski wynosi niecałe 5. Stosunkowo niska jest za to obserwowana w internecie aktywność tych organizacji. Przeciętna frekwencja w wyborach 2005/06 wynosiła 57% i była najwyższa wśród badanych 7 miast.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KLS w Warszawie w tym zakresie wyliczamy na poziomie 114.

Kapitał Ludzki i Społeczny Warszawy

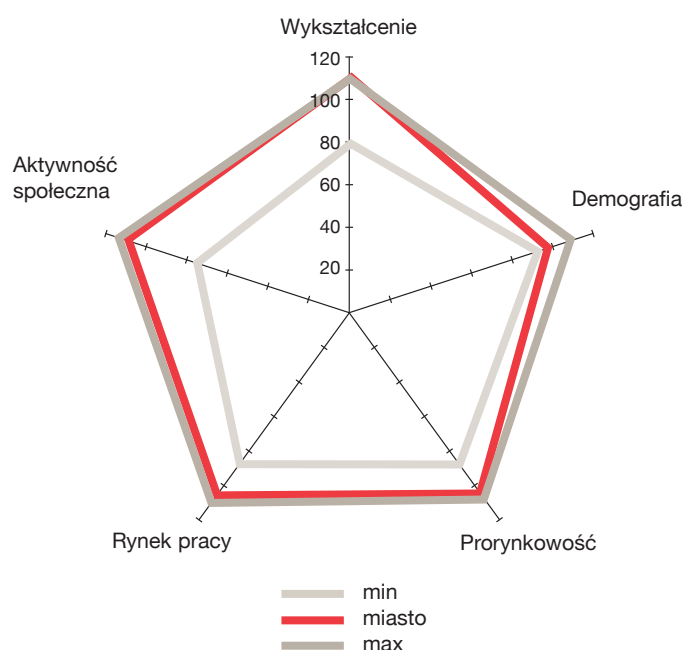
Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Ludzki i Społeczny Warszawy wynosi 107.

Posiadany przez Warszawę Kapitał Ludzki i Społeczny prezentuje się bardzo dobrze na tle innych badanych ośrodków. W porównaniu z innymi wielkimi miastami Polski, słabszą stroną KLS Warszawy jest jedynie struktura demograficzna ludności.

Poziom akceptacji zasad gospodarki rynkowej przez mieszkańców Warszawy należy do najwyższych w kraju, co sugeruje, że aktywność

gospodarcza, innowacyjność i przedsiębiorczość mieszkańców stanowią duży potencjał rozwojowy miasta. Mimo dobrych wyników w zakresie KLS, głównym kierunkiem polityki władz miasta powinna być dalsza poprawa wykształcenia oraz stwarzanie skutecznych zachęt do podejmowania działalności gospodarczej.

Ludzie - Warszawa

Gdzie szukać inspiracji?

Paryż

Paryż wyróżnia się pod względem możliwości edukacji (m.in. Uniwersytet Sorbona, Uniwersytet Francuski, Uniwersytet Denisa Diderota, Instytut Nauk Politycznych, Szkoła Główna Administracji), jak również wykwalifikowanej kadry pracowniczej. Liczba studentów w Paryżu sięga prawie 290 tys. W rankingu Cushman & Wakefield miasto zajmuje drugie miejsce po Londynie pod względem liczby odpowiednio wykształconych pracowników oraz pod względem łatwości w dostępie do rynku klientów. Paryż zajmuje też drugie miejsce w wyżej wymienionym rankingu w kategorii atrakcyjności dla lokowania biznesu. Atrakcyjność biznesowa Paryża powoduje, że możliwości znalezienia pracowników są duże. Zarówno zaplecze mieszkaniowe, jak i opieka medyczna rozwinięte są na wystarczającym poziomie, by pokryć zapotrzebowanie tak dużej aglomeracji miejskiej.

Jakość życia

Dlaczego mierzymy Kapitał Jakości Życia?

Miasto, które chce odnieść sukces gospodarczy, musi umieć stworzyć swoim mieszkańcom dobre warunki życia. Wysoka jakość życia w mieście powoduje, że ludzie chętnie decydują się tu właśnie mieszkać i pracować, poszukiwani specjaliści odrzucają oferty przeniesienia się do innych ośrodków krajowych lub zagranicznych, a inwestorzy chętniej podejmują decyzję o ulokowaniu tu swojej działalności. Wysoka jakość życia oznacza również dumę i zadowolenie ze swojego miasta, podczas gdy niska jakość życia rodzi rozczarowanie i frustrację.

Na ocenę jakości życia w mieście składa się wiele czynników. Ważną rolę odgrywa stan środowiska naturalnego, istotna jest także dostępność wysokiej jakości usług – np. medycznych lub edukacyjnych, na które mogą liczyć mieszkańcy. Ogromne znaczenie ma poczucie bezpieczeństwa – w mieście, w którym go brakuje, nawet najwspanialsze centra rozrywkowe i najlepsze usługi nie są w stanie spowodować, by mieszkańcy czuli się naprawdę dobrze.

Pomiar Kapitału Jakości Życia (KJZ)

Kapitał Jakości Życia w znacznej mierze determinuje ocenę, w jakim stopniu miasto stanowi dobre miejsce do życia i pracy. W odróżnieniu od Kapitału Kultury i Wizerunku (bazującego często na obiegowych, trudnych do zweryfikowania opiniach), ocena KJZ opiera się zazwyczaj na rzeczywistych doświadczeniach i spostrzeżeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości.

Przy pomiarze KJZ bierzemy pod uwagę cztery aspekty jakości życia: stan środowiska naturalnego, poziom usług medycznych, poziom usług edukacyjnych i poczucie bezpieczeństwa.

KJZ: stan środowiska naturalnego

Te miasta, które są uważane za ekologicznie czyste, dają swoim mieszkańcom daleko większe poczucie komfortu i zadowolenia z życia, niż miasta zatrute. Trzeba jednak pamiętać, że w dziedzinie ekologii – jak w wielu innych – obiegowe sądy są często trudne do zwalczenia, a spektakularne porażki lub sukcesy (np. pojawienie się niewidzianych od lat gatunków ptaków) robią często większe wrażenie od rzeczywistych pomiarów stopnia zanieczyszczenia środowiska.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego, to: pomiar zanieczyszczenia powietrza (indeks emisji różnego typu zanieczyszczeń gazowych i pyłowych), liczba samochodów przypadających na km² powierzchni miasta, wskaźnik gospodarki odpadami oraz procent oczyszczanych ścieków.

Stan środowiska naturalnego Warszawy jest najgorszy spośród wszystkich analizowanych 7 miast. Decyduje o tym przede wszystkim bardzo duże zagęszczenie ruchu samochodów (1724 samochody na km², wobec 1017 średnio w 7 miastach). Ogólny stan zanieczyszczenia powietrza utrzymuje się na poziomie średniej dla badanych miast, natomiast bardzo niski jest poziom oczyszczanych ścieków (tylko 49%). Niezła jest sytuacja w zakresie gospodarki odpadami - na składowiskach deponuje się w Warszawie blisko 80% śmieci – ale należy pamiętać, że zgodnie z normą unijną od 2010 roku maksymalnie można będzie składować tylko do 75%.

Przy średnim poziomie KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego dla 7 miast równym 100, KJZ w Warszawie w tym zakresie szacujemy na poziomie 82.

KJZ: jakość opieki zdrowotnej

Dostępność dobrej jakości usług medycznych jest jednym z czynników, które w największym stopniu rzutują na ocenę warunków życia w mieście. Przy generalnych problemach, które mają w tym zakresie wszystkie miasta Polski, sytuacja poszczególnych metropolii jest bardzo zróżnicowana.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KJZ w zakresie usług medycznych, to: liczba lekarzy przypadająca na 1000 mieszkańców, wskaźnik śmiertelności niemowląt oraz liczba punktów zdobytych w rankingu przez placówki służby zdrowia na terenie miasta (ranking szpitali 'Newsweeka').

Dostępność dobrej jakości usług medycznych w Warszawie jest stosunkowo wysoka. Liczba lekarzy na 1000 mieszkańców jest dość niska, ale liczba punktów zdobytych w rankingu przez placówki służby zdrowia jest ponad dwukrotnie wyższa niż średnia dla 7 miast. Śmiertelność niemowląt – uważana za najbardziej syntetyczny miernik zdrowotności ludności i funkcjonowania służby zdrowia - wynosi dla Warszawy 4,43 zgonów na 1000 urodzeń żywych i jest najniższa wśród 7 miast (średnia 6,81).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KJZ w Warszawie w zakresie opieki zdrowotnej wynosi 161.

Jakość życia

KJZ: jakość edukacji

Jakość usług edukacyjnych jest często jednym z pierwszych pytań padających przy porównaniu ogólnej jakości życia w mieście. Z jednej strony dobre szkoły, do których można posłać dzieci i wysoko notowane wyższe uczelnie przyciągają do miasta nowych mieszkańców i ułatwiają decyzję o osiedleniu się – czasowo, lub na stałe (wpływa to na dostępność wysoko wykwalifikowanych pracowników). Z drugiej

strony dobra edukacja pozwala na szybszy awans cywilizacyjny i gospodarczy miasta, wpływając na sądy o perspektywach jego rozwoju.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KJZ są: punkty zdobyte przez najważniejsze uczelnie miasta w rankingu wyższych uczelni (ranking 'Rzeczpospolitej' i 'Perspektyw') oraz wskaźnik zdawalności matur w roku 2005.

Wskaźniki jakości usług edukacyjnych są w Warszawie najlepsze w kraju. W rankingu wyższych uczelni miasto zdecydowanie zajmuje pierwsze miejsce, najwyższe są też wskaźniki zdawalności matur (87,4% wobec przeciętnie 84% w 7 miastach). Dodatkowo należy zwrócić uwagę na znacznie większą niż w innych miastach Polski ofertę szkół z obcym językiem wykładowym.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KJZ w Warszawie w zakresie jakości edukacji kształtuje się na poziomie 141.

KJZ: poczucie bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa ma wiele wymiarów: ważne jest zarówno fizyczne bezpieczeństwo mieszkańców (skala przestępczości i bezpieczeństwo ruchu drogowego), ochrona przed nieszczęśliwymi wypadkami, a także poczucie bezpieczeństwa w zakresie zdrowia i możliwości znalezienia pracy.

W pomiarze KJZ w zakresie poczucia bezpieczeństwa ograniczyliśmy się do sfery bezpieczeństwa fizycznego i użyliśmy jako wskaźników: liczby odnotowanych przestępstw oraz liczby kolizji i wypadków drogowych (wszystko w odniesieniu do liczby mieszkańców).

Jak sugerują wyniki pomiaru, Warszawa jest metropolią stosunkowo bezpieczną. Decydują o tym jeden z najniższych w badanych miastach wskaźników odnotowanych przestępstw oraz należąca do najniższych liczba kolizji i wypadków drogowych.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KJZ w Warszawie w zakresie poczucia bezpieczeństwa kształtuje się na poziomie 112.

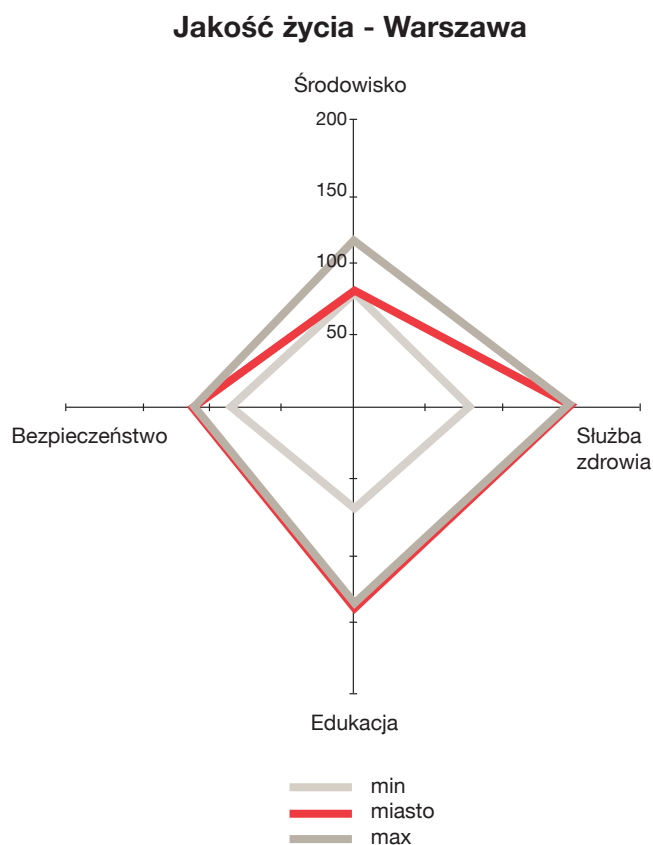
Kapitał Jakości Życia Warszawy

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Jakości Życia w Warszawie wynosi 124.

Łączna ocena Kapitału Jakości Życia w Warszawie jest zdecydowanie pozytywna. Poważniejsze problemy występują w dziedzinie środowiska naturalnego, natomiast stolica wypada bardzo dobrze na tle pozostałych wielkich miast Polski w dziedzinie dostępu do dobrej jakości edukacji, wysokiej jakości służby zdrowia i w zakresie poczucia bezpieczeństwa.

Sytuacja w zakresie środowiska naturalnego może ulec poprawie w przypadku skutecznej i dobrze zaplanowanej strategii rozwoju

miasta. Znaczenie mają także realizowane obecnie działania, w tym zwłaszcza plan poprawy gospodarki odpadkami i rozważana strategia rozwoju transportu. Dalszy postęp pożądanym jest również w dziedzinie bezpieczeństwa i funkcjonowania służby zdrowia.

Gdzie szukać inspiracji?

Zurych

Zurych jest miastem, które mimo wysokiego stopnia urbanizacji (przemysł, koncentracja branży finansowej), dzięki wdrożeniu odpowiednich programów proekologicznych należy do najczystszych miast Europy. Zurych posiada bogatą ofertę turystyczną oraz kulturalną (50 muzeów, 100 galerii, liczne wystawy, koncerty, itp.). Mieszkańcy mają zapewnioną szeroko rozwiniętą opiekę medyczną (na jednego lekarza przypada 435 mieszkańców). W mieście funkcjonuje 20 uczelni wyższych, a 30,1% mieszkańców ma wyższe wykształcenie (średnio w Szwajcarii wskaźnik ten wynosi 21,5%). Spodziewana długość życia mieszkańców miasta jest bardzo wysoka i wynosi dla kobiet 83 lata, a dla mężczyzn 78,5 lat. Atrakcyjność Zurychu podkreśla także jego popularność wśród obcokrajowców, którzy stanowią aż 22,8% populacji. Już od kilku lat Zurych znajduje się już w czołówce rankingu Cushman & Wakefield w kategorii najlepsza jakość życia.

Wizerunek

Dlaczego mierzymy Kapitał Kultury i Wizerunku?

We współczesnym świecie i współczesnej gospodarce, decyzje o kupnie towarów i usług podejmujemy nie tylko na podstawie ich rzeczywistych walorów, ale na podstawie naszych wyobrażeń o produkcie. Ważne jest to, co kojarzy nam się z daną marką: jej prestiż, jakość, zaufanie które do niej mamy. Z miastami jest podobnie. Obok tego, co miasto oferuje mieszkańcom i firmom, niesłychanie istotne jest to, z czym miasto się nam kojarzy. Innymi słowy, jego wizerunek. Miasto o wizerunku miejsca dynamicznego, przyjaznego, interesującego, dobrego do życia, przyciągnie zarówno turystów, jak inwestorów.

Wizerunek miasta zależy od wielu czynników. Wiele znaczą obiegowe sądy i generalne wyobrażenia o mieście, które często niełatwo zmienić (zwłaszcza sądy negatywne - albo po prostu brak jakiegokolwiek rozpoznawalnego wizerunku). Ogromną rolę odgrywają także czynniki kulturowe – i to dotyczące zarówno kultury wysokiej, interesującej głównie dla elit intelektualnych, jak kultury życia codziennego, z którą spotykamy się wszyscy na każdym kroku.

Pomiar Kapitału Kultury i Wizerunku (KKW)

Kapitał Kultury i Wizerunku jest miarą tego, w jaki sposób miasto jest postrzegane przez mieszkańców, jak i przez osoby z zewnątrz. Na kapitał ten składają się zarówno rzeczywiste zalety i wady miasta, jak obiegowe opinie, które nie zawsze muszą być zgodne z prawdą – ale funkcjonują w powszechnej świadomości.

Odpowiedni wizerunek, podkreślający walory i mocne strony, jest niezbędny dla pomyślnego rozwoju miasta. Przy pomiarze KKW bierzemy pod uwagę trzy cechy: generalne opinie o mieście, kulturę wysoką oraz kulturę życia codziennego.

KKW: generalny wizerunek miasta

Generalny wizerunek dotyczy zarówno ogólnej rozpoznawalności i powszechnie uznanej atrakcyjności miasta, jak postrzegania tradycyjnych walorów jego mieszkańców oraz sprawności zarządzania miastem.

Zgodnie z naszą metodologią, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KKW w zakresie

generalnego wizerunku, to: poszukiwanie w internecie liczby „dobrych skojarzeń” związanych z miastem (np. ilości stron www z nazwą miasta i użytym słowem „kultura”), liczba odwiedzających miasto turystów, obserwowana skala przedsiębiorczości oraz wskaźniki oceny władz miejskich przez mieszkańców.

W zakresie ogólnego wizerunku sytuacja Warszawy przedstawia się bardzo dobrze na tle 7 badanych miast. Jest to jedno z dwóch najlepiej rozpoznawalnych na świecie polskich miast, między innymi skutkiem swoich tradycji kulturalnych i historycznych. Miasto jest bardzo dobrze widoczne w Internecie i przyciąga wielu turystów (ponad 3,1 mln turystów rocznie). Odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą wynosi 11,4% i należy do najwyższych w skali kraju, przyczyniając się do kształtowania wizerunku Warszawy jako miasta dynamicznego i przedsiębiorczego. Stosunkowo niska wydaje się natomiast akceptacja mieszkańców dla władz miejskich – urzędujący prezydent (komisarz) uzyskał w pierwszej turze wyborów tylko 39% głosów (jeden z niższych wyników wśród 7 porównywanych wielkich miast Polski).

Przy średnim poziomie KKW w zakresie ogólnego wizerunku dla 7 miast równym 100, KKW w Warszawie szacujemy na poziomie 117.

Wizerunek

KKW: kultura wysoka

Na wizerunek miasta w znacznej mierze wpływ ma jego aktywność w zakresie kultury wysokiej. Choć z usług kultury wysokiej korzysta zazwyczaj stosunkowo niewielki odsetek mieszkańców i gości, to właśnie znaczące wydarzenia kulturalne najłatwiej przebijają się do opiniotwórczych mediów i kształtują obraz miasta jako miejsca interesującego, atrakcyjnego i pociągającego.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KKW w zakresie kultury wysokiej, to: budżet miasta na kulturę, liczba przedstawień i koncertów, liczba festiwali teatralnych, filmowych i festiwali muzyki poważnej (wszystkie wskaźniki odniesione do liczby mieszkańców).

Pozycja Warszawy w kategorii kultury wysokiej jest bardzo dobra. Budżet miasta przeznaczony na kulturę, w przeliczeniu na głowę mieszkańca jest najwyższy wśród badanych wielkich miast Polski. Nieco niższa od średniej dla badanych miast jest liczba przedstawień i koncertów odbywających się w mieście w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Liczba festiwali teatralnych (65) jest najwyższa, liczba festiwali filmowych (11) i festiwali muzyki poważnej (6) odniesione do liczby mieszkańców lokują się poniżej średniej. Warszawa jest przede wszystkim centrum politycznym i gospodarczym kraju, ale w zakresie kultury wysokiej także zaznacza swoją obecność na mapie Polski.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KKW w Warszawie w zakresie kultury wysokiej szacujemy na 115.

KKW: kultura życia codziennego

Większość mieszkańców i gości miasta wyrabia sobie ogólne zdanie na jego temat na podstawie kultury życia codziennego: oferowanego wyboru restauracji, hoteli, liczby kin, możliwości relaksu w parkach lub udziału w popularnych imprezach masowych.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KKW w tym zakresie, są: miejsca w kinach, liczba restauracji, miejsca na czynnych stadionach sportowych oraz powierzchnia terenów zielonych w granicach administracyjnych miasta (wszystko w przeliczeniu na liczbę mieszkańców).

W przypadku Warszawy wskaźniki kultury życia codziennego negatywnie zaskakują: liczba miejsc kinowych (18,0 na 1000 mieszkańców) oraz liczba restauracji wypadają na poziomie zbliżonym do średniej dla wielkich miast, a liczba miejsc na stadionach kształtuje się wyraźnie poniżej średniej dla 7 badanych ośrodków. Także ilość terenów zielonych w mieście (1,9 ha na 1000 mieszkańców) jest najniższa wśród badanych miast. Mimo szerokiej dostępności wielu centrów masowej rozrywki (pod tym względem Warszawa przoduje w kraju) wskaźniki miasta w zakresie kultury życia codziennego należy uznać za rozczarowująco niskie. Czynnikiem dodatkowo obniżającym kulturę życia codziennego jest nieco chaotyczna zabudowa miasta, zwłaszcza jego centrum.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KKW w Warszawie w zakresie kultury życia codziennego kształtuje się na poziomie 76.

Kapitał Kultury i Wizerunku Warszawy

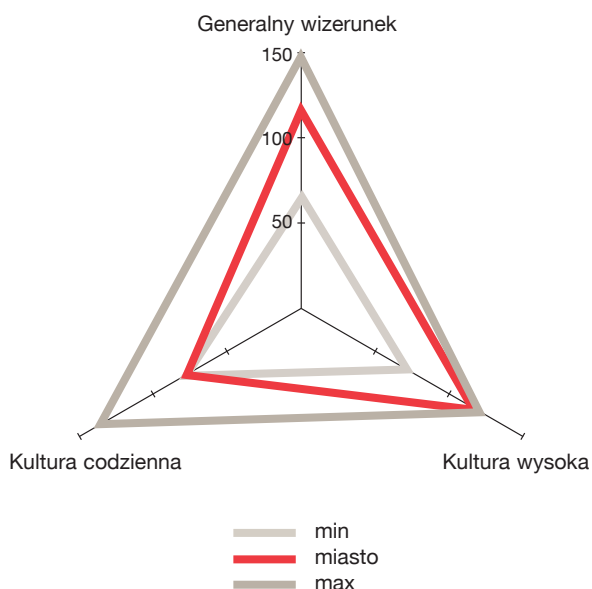
Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Kultury i Wizerunku Warszawy wynosi 102.

Warszawa posiada wysoki kapitał w zakresie Kultury i Wizerunku. Jest stolicą kraju i jako taka jest bardzo dobrze rozpoznawalna w świecie. Jednocześnie z powodów historycznych nie jest miastem równie atrakcyjnym turystycznie jak Kraków czy Gdańsk. Stanowi jednak jedno z głównych centrów kultury wysokiej w kraju.

Generalny wizerunek miasta, zwłaszcza w skali międzynarodowej, mógłby ulec dalszej poprawie w przypadku starannie zaplanowanej strategii promocyjnej. Słabością miasta są stosunkowo kiepskie wyniki w zakresie kultury życia codziennego. Uzasadnione wydają się więc inwestycje w rozwój atrakcyjności kulturalnej, w tym szczególnie dalsze zachęty do rozwoju usług

związanych ze spędzaniem czasu wolnego. Konieczny jest również postęp w zakresie waloryzacji architektonicznej i urbanistycznej miasta, a w szczególności wypracowanie i wdrożenie spójnej koncepcji rozwoju centrum Warszawy. Z uwagi na dynamiczny rozwój miasta, rosnące dochody i rosnącą liczbę mieszkańców i gości, w przypadku przemyślanych działań władz sytuacja w tym zakresie ma szansę ulec znacznej poprawie.

Wizerunek - Warszawa

Gdzie szukać inspiracji?

Barcelona

Barcelona jest miastem, które od kilku lat stara się utrwalić na świecie swój wizerunek jako miasta atrakcyjnego i przyjaznego turystom. Od dawna jest uznawana za jedno z najładniejszych miast Europy, pełne pięknych zabytków i znakomitych restauracji. Nieprzerwanie prowadzone są działania na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich, decentralizacji administracyjnej, inicjatywy w zakresie poprawy infrastruktury. Szczególny wpływ na wizerunek miasta miała rewitalizacja nadbrzeży Barcelony, która pochłonęła około 240 mln EUR (w tym wkład miasta – 1/3), ale pozwoliła na utworzenie centrum rozrywkowo-handlowego na terenie portu oraz przedłużenie sławnych promenad Las Ramblas o Rambla del Mar. Miasto stale rozszerza swoją ofertę kulturalno-turystyczną. Liczne koncerty, wystawy, imprezy plenerowe oraz rozbudowana sieć hoteli i restauracji czynią Barcelonę miastem przyjaznym dla turystów (ich liczba w 2005 r. przekroczyła 5 milionów, czyli wzrosła prawie o 500 tys. w stosunku do roku 2004 i o ponad 1,4 mln w stosunku do 2001). Efektem tych zmian jest w pełni zintegrowane miasto z przemyślaną architektonicznie strukturą, zapleczem mieszkalnym oraz z rozwiniętą infrastrukturą techniczną i jednym z największych obiektów sportowych świata. Miasto wykreowało też swoją markę, której elementem graficznym jest logo w kształcie litery B. Działania Barcelony mają na celu stworzenie wyrazistego i atrakcyjnego wizerunku w kontekście turystyki, ale także miejsca, w którym warto ulokować swój biznes.

Instytucje

Dlaczego mierzymy Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny?

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny określa funkcjonowanie instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej, służb porządkowych. Jest on również odbiciem aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz sprawności funkcjonowania mechanizmów demokratycznych i komunikacji pomiędzy władzami i społeczeństwem.

W miastach, które dysponują wysokim Kapitałem Instytucjonalno-Demokratycznym, łatwiej jest wypracować i realizować spójną strategię rozwoju. Poddane demokratycznej

kontroli władze wywiązują się lepiej ze swoich obowiązków, posiadają silniejszy mandat społeczny do zarządzania miastem, a aktywność mieszkańców wspomaga je w realizacji wspólnie ustalonych celów. Z kolei w miastach, gdzie mechanizmy demokratyczne działają słabo, panuje wzajemna nieufność i niezadowolenie, a mieszkańcy nie rozumieją i nie wspierają działań władz. W takiej sytuacji trudno o prawdziwy sukces w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego.

Pomiar Kapitału Instytucjonalno-Demokratycznego (KID)

Na Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny miasta składa się zarówno jakość działania władz miasta, jak aktywność jego mieszkańców oraz dobra komunikacja na linii władze-mieszkańcy.

Pomiaru rozwoju KID dokonujemy w trzech płaszczyznach: oceny sprawności funkcjonowania instytucji miejskich (władz i administracji publicznej), ich rzeczywistej zdolności do wywiązania się z jednej z kluczowych funkcji – zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz aktywności społecznej mieszkańców miasta.

KID: sprawność administracji

Ocena sprawności funkcjonowania władz i administracji ma dwojakie znaczenie.

Z jednej strony, w grę wchodzi rzeczywiste oceny, bazujące na doświadczeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości. Z drugiej strony, na oceny te znaczący wpływ ma sposób komunikowania się władz ze społeczeństwem: włączenie mieszkańców do procesu tworzenia strategii rozwoju oraz odpowiednie wyjaśnianie problemów i celów prowadzonych działań.

Podstawowymi wskaźnikami użytymi do pomiaru KID w zakresie sprawności instytucji miejskich, są: wskaźniki oceny władz miejskich przez mieszkańców, wydatki na administrację (w relacji do liczby ludności) oraz wskaźniki skuteczności działania i dostępności urzędów (czas oczekiwania na wpis do rejestru działalności gospodarczej oraz dostosowane do potrzeb mieszkańców godziny otwarcia urzędów).

Warszawa prezentuje się dość słabo w zakresie sprawności działania instytucji miejskich. Mieszkańcy oceniają funkcjonowanie władz miejskich raczej nisko, na co wskazuje liczba głosów uzyskanych przez urzędującego prezydenta (komisarza) w pierwszej turze wyborów (39% głosów – jeden z niższych wyników wśród 7 badanych miast). Bardzo wysokie wydatki na administrację publiczną na głowę mieszkańca miasta (o ponad 50% wyższe od średniej dla 7 miast) nie przekładają się na jej sprawne funkcjonowanie: czas oczekiwania na wpis do rejestru działalności gospodarczej jest najdłuższy ze wszystkich analizowanych ośrodków, a dostępność urzędów (w wygodnych dla mieszkańców godzinach pracy) lokuje się na średnim poziomie (sytuację poprawia rozszerzająca się dostępność usług internetowych). Może to sugerować niską sprawność działania urzędów i małą efektywność wykorzystywania środków.

Przy średnim poziomie KID w zakresie sprawności administracji dla 7 miast równym 100, KID w Warszawie szacujemy na poziomie 89.

Instytucje

KID: bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne w mieście jest zazwyczaj rezultatem rzeczywistych działań władz miejskich: odpowiednich wydatków na służby odpowiedzialne za porządek i bezpieczeństwo, współpracy z mieszkańcami, umiejętności zdobycia zaufania mieszkańców do służb porządkowych.

W pomiarze KID w zakresie bezpieczeństwa publicznego użyliśmy jako wskaźników: wydatków miasta na bezpieczeństwo, liczby odnotowanych przestępstw, liczby policjantów i strażników miejskich (wszystko w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) oraz procentu wykrywalności sprawców przestępstw.

Warszawa jest miastem względnie bezpiecznym. Trzeba zauważyć, że wydatki na bezpieczeństwo na głowę mieszkańca są najwyższe w badanych 7 miastach (prawie dwukrotnie wyższe niż w innych wielkich miastach), podobnie liczba policjantów i strażników miejskich jest najwyższa w badanej grupie miast. W Warszawie odnotowuje się niecałe 77 przestępstwa na 1000 mieszkańców (w okresie styczeń 2005-czerwiec 2006, wobec 86,6 przeciętnie w 7 miastach). Niższa od średniej w 7 miastach była natomiast wykrywalność przestępstw (43% wobec 46,6% przeciętnie w 7 miastach).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KID Warszawy w zakresie bezpieczeństwa publicznego kształtuje się na poziomie 136.

KID: aktywność społeczna

Wysoka aktywność społeczna służy lepszemu funkcjonowaniu mechanizmów demokratycznych, wzmocnieniu demokratycznej kontroli działania władz, wytworzeniu stosunków partnerstwa pomiędzy mieszkańcami miasta i władzami oraz większej skali współdziałania mieszkańców przy wypracowaniu i wdrażaniu strategii rozwoju miasta. Innymi słowy, aktywni mieszkańcy przyczyniają się do szybszego rozwoju miasta, podczas gdy pasywność mieszkańców niekorzystnie odbija się na jego funkcjonowaniu.

KID w zakresie aktywności społecznej mierzymy poprzez analizę źródeł internetowych oraz pomiar liczby zarejestrowanych w mieście organizacji pozarządowych, a także średnią frekwencję wyborczą (wybory parlamentarne 2005, I tura wyborów samorządowych 2006 oraz I tura wyborów prezydenckich 2006). Są to te same mierniki, których użyliśmy do pomiaru Kapitału Ludzkiego i Społecznego w zakresie aktywności społecznej.

Warszawa, podobnie jak Katowice, wyróżnia się pozytywnie pod względem aktywności społecznej. Jest tu zarejestrowanych blisko 7 organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców (średnia dla 7 miast wynosi niecałe 5), stosunkowo niska jest za to obserwowana w internecie aktywność tych organizacji. Natomiast średnia frekwencja w wyborach 2005/06 wyniosła 57% i była najwyższa wśród badanych 7 miast.

Przy średniej dla 7 miast równej 100, KID Warszawy w zakresie aktywności społecznej wyliczamy na poziomie 114.

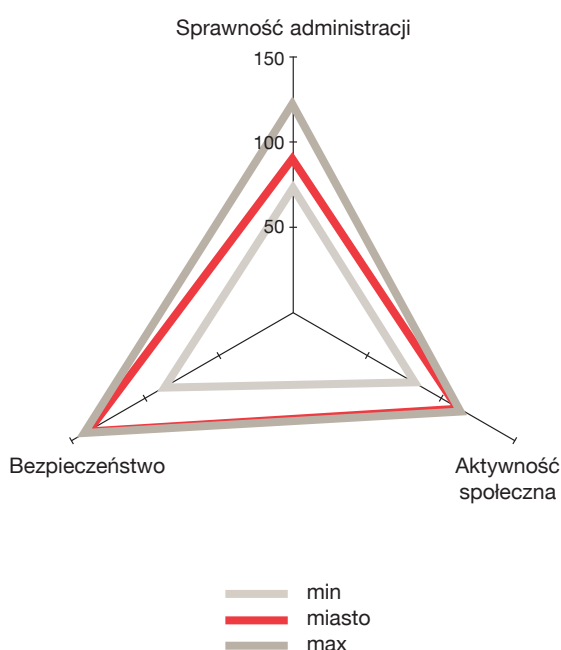
Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Warszawy

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Warszawy wynosi 113.

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Warszawy jest najwyższy wśród badanych miast, ale w wielu dziedzinach możliwa i pożądana jest dalsza poprawa. W szczególności należałoby postawić sobie za cel radykalną poprawę sprawności i efektywności funkcjonowania instytucji miejskich (władz i administracji publicznej). Nie jest ona wystarczająca, zwłaszcza w odniesieniu do stolicy państwa i największego centrum gospodarczego kraju. Brak działań usprawniających instytucje miejskie może stanowić dużą przeszkodę w procesie przyszłego rozwoju miasta.

Aktywność społeczeństwa obywatelskiego jest w Warszawie wysoka, ale powinna nadal być obiektem troski i wsparcia ze strony władz, podobnie jak kwestie poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście.

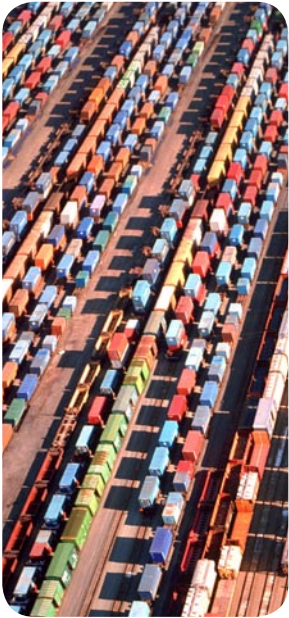
Instytucje - Warszawa

Gdzie szukać inspiracji?

Dublin

Dublin jest zwycięzcą rankingu Cushman & Wakefield pod względem najlepszych warunków tworzonych przez władze miasta. Na podkreślenie zasługują nie tylko rozwiązania prawne oraz system zachęt finansowych dla inwestorów, ale również z informatyzowany system urzędów dostępny on-line. Dublin posiada bardzo przyjazną użytkownikowi stronę internetową. Korzystając z „internetowego miasta” znajdujemy wszystkie potrzebne informacje, jak godziny urzędowania poszczególnych organów miasta, strukturę organizacyjną, informacje o osobach odpowiedzialnych za konkretne działy, informacje prawne, adresy e-mailowe, a także dokumenty i wnioski gotowe do ściągnięcia. Podczas sondażu dla Eurostat w 2004 r. 49% mieszkańców Dublina stwierdziło, iż administracja publiczna działa w mieście sprawnie.

Infrastruktura

Dlaczego mierzymy Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny?

Szeroko rozumiana infrastruktura, którą dysponuje miasto – sprawny transport, zasoby mieszkaniowe, infrastruktura usługowa oraz media niezbędne we współczesnym świecie do życia i prowadzenia działalności (zarówno tradycyjne energia czy woda, jak nowoczesne: telekomunikacja i internet) – stanowi niezbędny warunek sprawnego funkcjonowania metropolii.

Bez sprawnej infrastruktury wzrasta uciążliwość życia mieszkańców, gwałtownie pogarsza się wizerunek miasta oraz spada jego atrakcyjność jako miejsca lokalizowania inwestycji. Warto zauważyć, że infrastruktura

to nie tylko budowle, sprzęt i instalacje – to również sprawność organizacyjna firm i spółek komunalnych, pozwalająca na pełne wykorzystanie posiadanych zasobów infrastrukturalnych. Faktyczny poziom Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego zależy również często od tego, na ile sprawnie funkcjonują rynki usług, mediów oraz rynek mieszkaniowy. W mieście posiadającym duże zasoby mieszkaniowe, ale niesprawnie funkcjonujący rynek, wynajęcie lub zakup odpowiedniego lokum może być równie trudne, jak w mieście, w którym mieszkań po prostu brak.

Pomiar Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego (KTI)

Posiadany Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny rzutuje silnie na atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Ocena KTI opiera się zazwyczaj na rzeczywistych doświadczeniach i spostrzeżeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości. Szeroko rozpowszechnione złe oceny mogą zrujnować wizerunek metropolii, nawet jeśli w innych dziedzinach radzi sobie ona dobrze.

Pojęcie Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego zawiera różne formy majątku służącego zaspokajaniu potrzeb miasta. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznaliśmy cztery rodzaje infrastruktury: infrastrukturę komunikacyjną, energetyczną i informatyczną, mieszkaniową, oraz handlowo-usługową.

KTI: transport

Ogólna ocena sprawności transportu w mieście wymaga wzięcia pod uwagę wielu czynników: infrastruktury drogowej, zagęszczenia ruchu drogowego, jakości funkcjonowania transportu zbiorowego oraz jakości połączeń miasta ze światem zewnętrznym.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KTI w zakresie transportu, to:

gęstość sieci drogowej, liczba samochodów oraz liczba miejsc w transporcie publicznym (w obu przypadkach obliczona w relacji do liczby ludności), a także liczba bezpośrednich połączeń lotniczych i dalekobieżnych połączeń kolejowych. Choć nie są to wszystkie wskaźniki, które można by wziąć pod uwagę, dają one niezłe pojęcie na temat rozwoju i jakości infrastruktury komunikacyjnej miasta.

Na tle innych miast, sytuacja transportowa Warszawy wygląda dobrze. Najwyższe wskaźniki wśród badanych miast odnotowuje się w odniesieniu do gęstości sieci drogowej, liczby samochodów i liczby miejsc w transporcie publicznym w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (wszystkie te wskaźniki te przewyższają przeciętną dla 7 miast o około 20%). Sytuację komunikacyjną poprawia funkcjonowanie metra, natomiast utrudnia ją duży ruch drogowy związany z dojazdami do miasta i ruchem tranzytowym wynikającym z braku obwodnic. Warszawa ma najlepsze w Polsce połączenia lotnicze ze światem, choć rosnącym problemem była w ostatnich latach zbyt niska przepustowość lotniska Okęcie. Także połączenia kolejowe z innymi miastami Polski można uznać za najlepsze w kraju.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KTI w Warszawie w zakresie transportu wynosi 161.

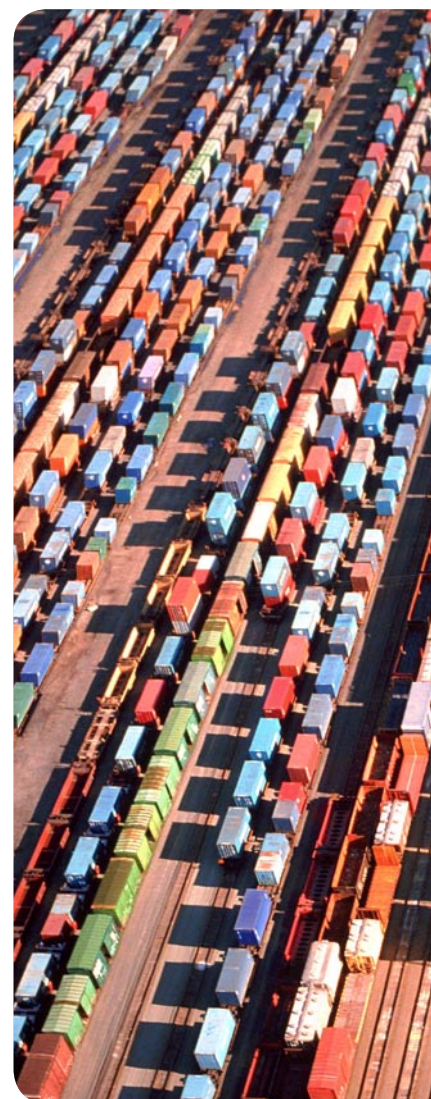
KTI: mieszkania

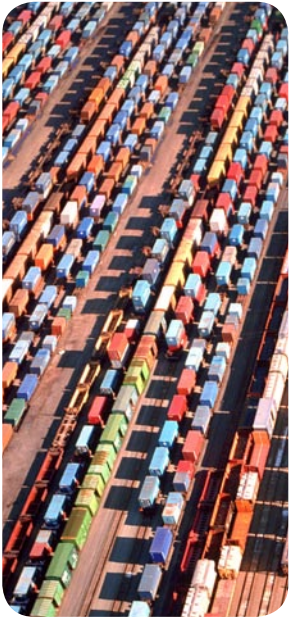
Łatwość, z jaką można w mieście za przystępną cenę wynająć lub kupić mieszkanie albo dom zależy zarówno od posiadanych przez miasto zasobów mieszkaniowych (ich ilości oraz jakości), jak od sprawności działania rynku mieszkaniowego. Im lepiej działa rynek mieszkaniowy, tym łatwiej pozyskać i utrzymać w mieście wysoko wykwalifikowanych pracowników i przyciągnąć nowych inwestorów.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KTI w zakresie mieszkań, to: liczba mieszkań na 1000 mieszkańców, wskaźniki jakości zasobów mieszkaniowych (odsetek mieszkań wyposażonych w łazienkę oraz udział mieszkań starych w całości zasobów), tempo wzrostu zasobów mieszkaniowych oraz przeciętne ceny wynajmu mieszkań.

Liczba mieszkań przypadających w Warszawie na 1000 mieszkańców jest wysoka (ponad 443 mieszkań wobec 406 średnio w 7 miastach), ale jakość zasobów mieszkaniowych jest zróżnicowana. O ile odsetek mieszkań pozbawionych podstawowych udogodnień jest najniższy w badanej grupie, o tyle odsetek mieszkań starych jest stosunkowo wysoki. Warszawa przoduje za to pod względem tempa przyrostu nowych mieszkań (w latach 2002-2006 8,3% wobec 5,5% średnio w 7 miastach). Niestety, najwyższe w kraju są także czynsze za wynajem mieszkań, co sugeruje występowanie zjawiska nierównowagi rynkowej (niedostatecznej podaży).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KTI w Warszawie w zakresie zasobów mieszkaniowych wynosi 108.

Infrastruktura

KTI: media

Bez sprawnie i w niezawodny sposób dostarczonych mediów trudno miastu zdobyć wizerunek miejsca, w którym można normalnie żyć, a przede wszystkim skutecznie prowadzić działalność gospodarczą. Dotyczy to zarówno mediów tradycyjnych (energia, gaz, woda), jak mediów nowoczesnych, umożliwiających rozwój innowacyjny i wykorzystujący w pełni wiedzę i umiejętności mieszkańców (telekomunikacja, internet).

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KTI w tym zakresie, są: zużycie energii, odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, liczba abonentów telefonii stacjonarnej oraz szacunkowa liczba użytkowników internetu (wszystkie wskaźniki w przeliczeniu na 1000 mieszkańców).

Pod względem mediów obraz Warszawy jest dość dobry. W zakresie mediów tradycyjnych (sieci wodociągowej i kanalizacyjnej) miasto ma wyniki na poziomie średniej dla 7 badanych ośrodków. Zużycie energii elektrycznej nieco przewyższa średnią dla 7 badanych miast. Pod względem abonentów telefonii stacjonarnej oraz liczby użytkowników internetu Warszawa plasuje się wyżej niż średnia w badanych miastach.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KTI dla Warszawy w zakresie mediów kształtuje się na poziomie 109.

KTI: handel i usługi

Różnorodne usługi rynkowe, w tym zwłaszcza usługi handlowe, finansowe, hotelarskie i gastronomiczne, tworzą niezbędną infrastrukturę rynkową potrzebną dla sprawnego funkcjonowania gospodarki miasta. Usługi te są zazwyczaj w wysokim stopniu wzajemnie skorelowane: miasta oferujące np. duże, nowoczesne powierzchnie handlowe oferują również wysoki poziom pozostałych usług rynkowych.

W pomiarze KTI w zakresie usług użyliśmy jako wskaźników: wielkości nowoczesnej powierzchni handlowej, liczby bankomatów oraz liczby sklepów, hoteli i restauracji na 1000 mieszkańców.

Sytuacja Warszawy w zakresie infrastruktury handlu i usług kształtuje się na poziomie przeciętnej dla porównywanych miast. Niższy od średniej jest wskaźnik nowoczesnej powierzchni handlowej (458 m² na 1000 mieszkańców wobec 511 m² średnio w 7 miastach), natomiast nasycenie placówkami handlowymi jest bliskie średniej, a nasycenie bankomatami większe.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KTI Warszawy w zakresie handlu i usług kształtuje się na poziomie 99.

Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Warszawy

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Warszawy wynosi 119.

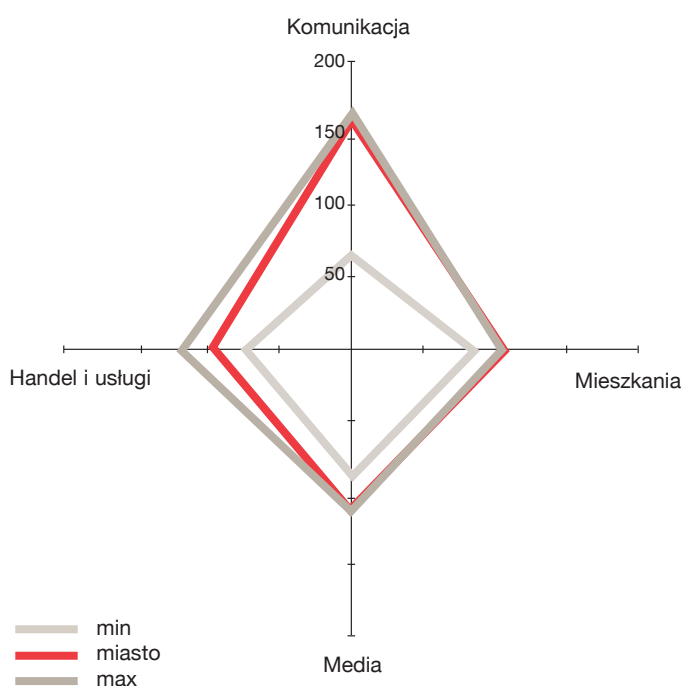
Ocena sytuacji Warszawy w zakresie Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego jest korzystna na tle innych miast Polski. W dziedzinach takich jak komunikacja, media i zasoby mieszkaniowe Warszawa osiąga bardzo dobre wskaźniki, ale pod względem handlu i usług stolica lokuje się nieco poniżej średniej.

Mimo dość korzystnego kształtowania się – na tle innych miast - większości wskaźników dotyczących transportu, utrzymanie wysokiej pozycji będzie wymagało trwałego wysiłku, a realizacja strategii transportowej i podjęcie szeregu ważnych inwestycji

(takich jak kolejne linie metra, Most Północny, wzrost przepustowości dróg dojazdowych do miasta oraz skuteczne rozwiązanie kwestii ruchu tranzytowego) powinno być szczególną troską władz miasta. Należy się obawiać, że bez tych inwestycji sytuacja transportowa będzie się drastycznie pogarszać

Wskazana byłaby także poprawa jakości sieci wodnej i kanalizacyjnej oraz wsparcie dla dalszego rozwoju zaplecza handlowego i usługowego.

Infrastruktura - Warszawa

Gdzie szukać inspiracji?

Newcastle

Newcastle ma opinię miasta, które posiada nowoczesną infrastrukturę. Jest to efekt posiadania przez miasto jasnej strategii rozwoju oraz tego, że około 41% wydatków jest przeznaczane na inwestycje.

W wyniku tych działań miasto posiada efektywny system komunikacji miejskiej, co powoduje, że ponad 25% mieszkańców korzysta z komunikacji publicznej by dojechać do pracy, podczas gdy średnio wskaźnik ten w Wielkiej Brytanii jest bliski 15%. Jednocześnie w sondażu opinii mieszkańców Newcastle 68% osób ankietowanych stwierdziło, że jest zadowolonych z systemu komunikacji w mieście.

Jednym z podstawowych celów miasta jest także poprawa infrastruktury mieszkaniowej – w wyniku działań nakierowanych na tę dziedzinę, liczba mieszkań pozbawionych podstawowych udogodnień spadła o 61% w latach 1993 – 2003.

Finanse

Dlaczego mierzymy Kapitał Źródeł Finansowania?

Przez Kapitał Źródeł Finansowania (KZF) rozumiemy zdolność miasta do znalezienia środków niezbędnych do sfinansowania własnego rozwoju. Środki te mogą pochodzić z różnych źródeł: mogą to być dochody podatkowe, subwencje od rządu, fundusze unijne, dochody z emisji obligacji lub zaciągniętych kredytów. Mogą to być także pieniądze sektora prywatnego, które udało się wykorzystać dla sfinansowania przedsięwzięć niezbędnych z punktu widzenia rozwoju miasta.

Współczesne miasto dla pomyślnego rozwoju potrzebuje inwestycji, zapewniających sprawne funkcjonowanie infrastruktury, pożądaną jakość życia czy dobrze działające instytucje publiczne. Nie wystarczy mieć dobre pomysły i dobrą strategię rozwoju – trzeba także umieć znaleźć środki niezbędne dla realizacji tych zamiarów. Miasto o dużym KZF to miasto, które potrafi z jednej strony znaleźć potrzebne środki, z drugiej zaś sięgnąć do różnych źródeł pochodzenia środków, tak by osiągnąć najlepsze efekty przy jak najmniejszych kosztach pozyskania kapitału.

Pomiar Kapitału Źródeł Finansowania (KZF)

Kapitał Źródeł Finansowania należy rozumieć jako zdolność miasta do sfinansowania projektów niezbędnych do rozwoju. Dobrze rozwinięty KZF oznacza, że miasto jest w stanie zdobyć odpowiednio duże fundusze na ten cel, a jednocześnie umiejętnie zróżnicować źródła ich pochodzenia.

Przy pomiarze KZF analizujemy trzy możliwe źródła finansowania, uważając je za równie ważne z punktu widzenia miasta: środki własne, środki pochodzące z rynku finansowego oraz fundusze europejskie. Zwracamy jednocześnie uwagę na to, że na dłuższą metę polskie miasta powinny starać się szerzej angażować środki sektora prywatnego, przede wszystkim w drodze przedsięwzięć publiczno-prywatnych.

KZF: Środki własne miasta

Środki własne to fundusze, które miasto jest w stanie wygospodarować na działania prorozwojowe we własnym budżecie. Główną korzyścią z finansowania rozwoju za pomocą środków własnych jest fakt, że nie pociąga to za sobą wzrostu zadłużenia miasta. Są jednak również zjawiska niekorzystne: środki budżetowe są zawsze ograniczone, a na dłuższą metę wygospodarowanie istotnych środków własnych jest możliwe tylko poprzez stosowanie – tam gdzie się tylko da – wysokich opłat i podatków

lokalnych. A to z kolei może niekorzystnie oddziaływać na klimat do prowadzenia działalności gospodarczej w mieście.

Zgodnie z zastosowaną metodologią, na pełny obraz KZF w zakresie środków własnych miasta składają się: łączne dochody miasta (zawierające dotacje uzyskane z budżetu państwa), dochody własne budżetu miasta (w przeliczeniu na głowę mieszkańca) oraz udział wydatków inwestycyjnych w budżecie miasta.

Łączne dochody budżetu Warszawy w roku 2005 sięgały 7,3 mld PLN i były najwyższe w Polsce. Najwyższe były również dochody na głowę mieszkańca (o 41% wyższe niż średnio w 7 miastach) i dochody własne na głowę mieszkańca (o 66% wyższe). Było to głównie wynikiem poziomu aktywności gospodarczej i wysokiego PKB wytwarzanego w mieście. Sytuację pogarszał jednak stosunkowo niski (14%) udział inwestycji w wydatkach miasta.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KZF Warszawy w zakresie środków własnych szacujemy na poziomie 129.

KZF: Środki funduszy europejskich

Dzięki członkostwu Polski w Unii Europejskiej, miasta mogą korzystać ze środków rozwojowych dostępnych w ramach funduszy strukturalnych. Są to bezzwrotne dotacje, pokrywające znaczną część kosztów inwestycji służących rozwojowi regionalnemu i poprawie jakości życia mieszkańców. Wykorzystanie tych środków jest dla miasta bardzo korzystne (problemem może być jedynie znalezienie środków na sfinansowanie „wkładu własnego” do projektu). Uzyskanie

środków z funduszy europejskich jest jednak dość skomplikowane, a procedury biurokratyczne związane z prawidłowym wykorzystaniem środków są wyjątkowo uciążliwe.

Pomiar KZF w zakresie funduszy europejskich opiera się na obserwacji pozyskanych przez miasto środków Unii Europejskiej (zarówno przedakcesyjnych jak i poakcesyjnych) przeliczonych na głowę mieszkańca.

Ogólna kwota środków unijnych, którą udało się pozyskać Warszawie jest najwyższa w kraju. Ocena zmienia się jednak po uwzględnieniu liczby mieszkańców miasta i spada nieco poniżej średniej dla 7 miast. Sytuacja tutaj mogłaby się jednak istotnie zmienić, gdyby zakończona została procedura aplikacyjna dla projektu rozbudowy I linii metra do Młocin (wobec przedłużającego się procesu zmiany Programu Operacyjnego Transport procedura aplikacyjna trwa już kilkanaście miesięcy i nadal dotacja nie została przyznana).

Przy średnim poziomie KZF w zakresie funduszy europejskich dla 7 miast równym 100, w Warszawie szacujemy go na poziomie 93.

Finanse

KZF: Środki pochodzące z rynku finansowego

Środki pochodzące z rynku finansowego można pozyskać biorąc kredyt z banku lub emitując obligacje komunalne. W przypadku miasta, które znajduje się w dobrej sytuacji finansowej i cieszy się zaufaniem inwestorów, profesjonalnie przeprowadzona emisja obligacji wiąże się zazwyczaj z niższymi kosztami niż zaciąganie kredytów. Korzyścią z finansowania rozwoju za pomocą środków pochodzących z rynku finansowego, jest

możliwość zrealizowania inwestycji, na które nie starczyłoby środków w budżecie. Zjawiskiem niekorzystnym jest zadłużanie się miasta.

Pomiar KZF w zakresie środków pochodzących z rynku finansowego obejmuje: relację zadłużenia oraz rocznych kosztów obsługi długu do dochodów miasta, relację emisji obligacji do dochodów (ukazuje ona aktywne poszukiwanie sposobów obniżenia kosztów obsługi długu).

Sytuacja Warszawy w zakresie finansowania rynkowego jest niejednoznaczna. Z jednej strony, łączne zadłużenie na poziomie 38% dochodów budżetu można uznać za bezpieczne, a relacja obsługi długu do dochodów jest bliska średniej obserwowanej w 7 miastach. Z drugiej jednak strony, miasto nie podjęło dostatecznych wysiłków na rzecz optymalizacji form finansowania rozwoju. Nie emitowało obligacji i nie wystąpiło o przyznanie ratingu kredytowego przez międzynarodowe agencje.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KZF Warszawy w zakresie środków pochodzących z rynku finansowego szacujemy na poziomie 75.

KZF: Finansowanie mieszane (publiczno-prywatne)

Środki uzyskane w wyniku finansowania mieszane to takie, po które miasto sięga zawierając odpowiednie umowy z prywatnymi inwestorami, w wyniku których ważne dla rozwoju miasta projekty finansowane są przez sektor prywatny. Korzystanie z finansowania mieszane należy uznać

za wyraz najwyższych umiejętności miasta w zakresie pozyskiwania środków na rozwój. Ponieważ finansowanie mieszane nie jest jeszcze w Polsce popularne, nie włączamy go do pomiaru KZF. Zwracamy jednak uwagę na jego znaczenie dla przyszłych szans rozwojowych polskich miast.

W Warszawie zaawansowanie prac nad finansowaniem mieszanym jest stosunkowo niskie. Miasto zrezygnowało z projektów finansowania mieszane stadionu przy Łazienkowskiej oraz rozbudowy metra. Jak się wydaje, władze miasta rozważają obecnie możliwość zastosowania finansowania mieszane dla budowy hali widowiskowej i centrum kongresowego oraz ponownie dla II i III linii metra.

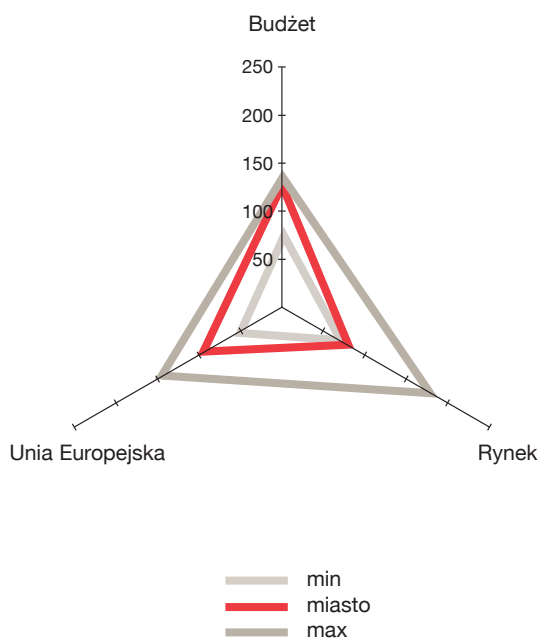
Kapitał Źródeł Finansowania Warszawy

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Źródeł Finansowania w Warszawie wynosi 99.

Łączna ocena KZF jest więc w przypadku Warszawy przeciętna. Miasto ma mocną bazę dochodową, co wynika głównie z najwyższego w kraju PKB na głowę mieszkańca. Warszawa umiarkowanie radzi sobie z sięganiem po unijne dotacje i zdecydowanie słabo radzi sobie z pozyskiwaniem środków z rynku finansowego. Niepokojąco niski jest też udział inwestycji w wydatkach miasta.

Biorąc pod uwagę poziom aktywności i rozwoju gospodarczego Warszawy, miasto jest w stanie znaleźć środki niezbędne do sfinansowania rozwoju. Priorytetem władz powinna być jednak optymalizacja form zadłużenia, tak by obniżyć koszt pozyskania kapitału. Pozostałe zadania to: szersze wykorzystanie funduszy unijnych oraz większa aktywność w poszukiwaniu mieszanych form finansowania rozwoju.

Finanse - Warszawa

Gdzie szukać inspiracji?

Bilbao

Bilbao jest uważane za jeden z przykładów dobrego wykorzystania, finansowania i bilansowania budżetu miasta. PKB jest bliskie przeciętnemu PKB w Unii Europejskiej. Miasto odnosi szczególne sukcesy w zdobywaniu i wykorzystaniu funduszy. Bardzo dobrze radzi sobie w zakresie finansowania mieszanego, łączącego kapitał publiczny i prywatny, ale i także z wykorzystaniem funduszy unijnych. Dotacje z Unii Europejskiej spożytkowano np. w projekcie rewitalizacji miasta. Koncepcja rewitalizacyjna zakładała zintegrowane podejście do odnowy sąsiedztwa poprzez łączenie szkoleń i działań na rzecz zatrudnienia z odnową budynków oraz programami poprawy ochrony środowiska. Aby stworzyć szansę szkolenia i zatrudnienia bezrobotnych, zdecydowano się angażować ich w prace praktyczne, przez które zdobywaliby doświadczenie, a jednocześnie wykonywali zadania na rzecz poprawy wizerunku i jakości życia w swoim otoczeniu. Ponadto w Bilbao przeprowadzono spektakularny projekt rewitalizacji nadbrzeża rzeki Nervian, którego całkowity koszt oszacowano na 84 mln EUR, natomiast wkład własny miasta wyniósł 1,8 mln EUR. Projekt rewitalizacyjny został zorganizowany przez podmiot prywatny będący spółką udziałowców publicznych. W efekcie powstało między innymi muzeum Guggenheima, którego koszty (100 mln USD) zostały w 30% pokryte ze środków prywatnych.

Inwestycje

Dlaczego mierzymy Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej?

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rozumiany jest przede wszystkim jako wykazana w przeszłości zdolność do przyciągania do miasta inwestorów, stanowiąca odbicie generalnych wyobrażeń o atrakcyjności miasta jako miejsca lokalizacji działalności gospodarczej. Kapitał ten nie jest zawsze ściśle powiązany z rzeczywistymi mocnymi i słabymi stronami miasta: zdarza się, że miasta oferujące bardzo dobre warunki są przez inwestorów nagminnie pomijane, podczas gdy inne, oferujące warunki znacznie gorsze, znajdują się na liście miejsc, w których inwestycji dokonuje się najchętniej. Miasto, które nie jest postrzegane jako dobre miejsce lokowania inwestycji, wszelkimi sposobami powinno dążyć do zmiany tego stanu rzeczy.

Często zdarza się, że zachowanie inwestorów miewa charakter nie do końca racjonalny: kolejne przedsięwzięcia lokują się tam, gdzie ulokowały się poprzednie, choćby nawet warunki oferowane przez inne miasta były lepsze. Zdarza się również, że o lokalizacji inwestycji decydują czynniki subiektywne i drugorzędne: łatwość dotarcia do miasta dla podróżnych biznesowych, sposób potraktowania ich przez lokalną administrację, pierwsze wrażenia z pobytu. Nie zmienia to faktu, że Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej ma kluczowe znaczenie dla przyszłego rozwoju miasta.

Pomiar Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej (KAI)

Posiadany Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rzutuje silnie na szanse rozwojowe miasta. Choć formułowane przez biznes oceny atrakcyjności inwestycyjnej nie zawsze są do końca usprawiedliwione, miasto nie ma innego wyboru jak tylko cierpliwie i skutecznie promować swój wizerunek wśród inwestorów.

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mierzymy przede wszystkim analizując sukcesy miasta w przyciąganiu inwestorów – zarówno zagranicznych, jak krajowych. Zwracamy jednak również uwagę na niektóre czynniki, które mogą przyczynić się do utrwalenia wizerunku miasta jako dobrej lokalizacji dla działalności gospodarczej.

KAI: inwestorzy zagraniczni

Ocena stopnia postrzegania atrakcyjności inwestycyjnej miasta przez firmy zagraniczne bazuje na analizie inwestycji dokonanych w ostatnich latach. Należy pamiętać, że firmy spoza Polski mogą być w mniejszym stopniu zorientowane w rzeczywistych atutach poszczególnych miast, więc skala decyzji bazujących na obiegowych sądach i obserwacji zachowań innych firm może być znaczna.

Wskaźnikami wybranymi do pomiaru KAI w zakresie inwestycji zagranicznych, są: liczba firm zagranicznych, które dokonały inwestycji na terenie miasta oraz szacunkowa wartość największych inwestycji, dokonanych w minionych 5 latach.

Sytuacja Warszawy w zakresie postrzegania atrakcyjności inwestycyjnej przez firmy zagraniczne wygląda dobrze. Liczba inwestorów zagranicznych aktywnych w mieście odniesiona do liczby mieszkańców jest najwyższa w kraju, choć szacunkowa skala dokonanych w minionych 5 lat inwestycji zagranicznych na głowę mieszkańca jest wyraźnie niższa od średniej (przy największej liczbie mieszkańców, globalne kwoty inwestycji są oczywiście w Warszawie najwyższe spośród porównywanych miast).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KAI w zakresie atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych wynosi w Warszawie 110.

KAI: firmy krajowe

Firmy krajowe dysponują zazwyczaj większą wiedzą od firm zagranicznych na temat rzeczywistych mocnych i słabych stron poszczególnych miast jako miejsca lokalizacji inwestycji, więc ich decyzje mogą bazować na bardziej racjonalnych przesłankach. W analizie bierzemy pod uwagę przede wszystkim duże firmy krajowe, które często – w dłuższym horyzoncie czasowym – mogą mieć sporą swobodę w wyborze miejsca inwestowania.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KAI w tym zakresie, to: łączna wielkość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw (z wyłączeniem oszacowanych nakładów największych inwestorów zagranicznych) oraz relacja nakładów inwestycyjnych do majątku trwałego.

Warszawa wydaje się miejscem bardzo atrakcyjnym do lokowania inwestycji z punktu widzenia firm krajowych. Nakłady inwestycyjne na głowę mieszkańca są o 77% wyższe od średniej w 7 miastach, choć relacja nakładów inwestycyjnych do majątku trwałego należy do najniższych w badanej grupie miast.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KAI Warszawy w zakresie atrakcyjności dla firm krajowych wynosi 134.

Inwestycje

KAI: subiektywne warunki inwestowania

W kształtowaniu KAI obserwacje – często dość powierzchowne – dotyczące wybranych warunków dokonania inwestycji i prowadzenia biznesu w mieście, mogą być czasem ważniejsze od rzeczywistych atutów miasta, związanych np. z kapitałem ludzkim lub infrastrukturą. W analizie uwzględniamy więc także te czynniki, które mogą z miejsca zachęcić lub zniechęcić przedstawicieli firm do dokonania inwestycji.

Wskaźnikami użytymi do pomiaru KAI w tym zakresie, są: procent powierzchni miasta objęty planami zagospodarowania przestrzennego, znajomość języka angielskiego wśród mieszkańców (wskaźnik opracowany przez PricewaterhouseCoopers na podstawie oceny odsetka ludności znającej angielski oraz poziomu umiejętności) oraz liczba miejsc w hotelach 4- lub 5-gwiazdkowych (w relacji do liczby mieszkańców miasta).

Warszawa wypada bardzo korzystnie pod względem subiektywnych warunków inwestowania. Procent powierzchni miasta objęty planami zagospodarowania przestrzennego jest wprawdzie dość niski i wynosi 16%, natomiast dobre jest zaplecze hotelowe i stosunkowo wysoki odsetek ludności znającej język angielski.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KAI Warszawy w zakresie warunków inwestowania kształtuje się na poziomie 111.

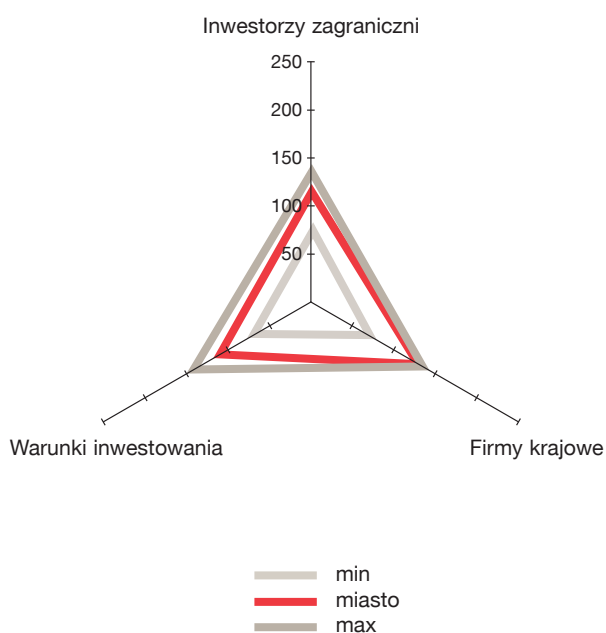
Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Warszawy

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Warszawy wynosi 116.

Łączna ocena Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej Warszawy jest wysoka (najwyższa w Polsce), lecz sytuacja stolicy wcale nie jest idealna. Miasto było wprawdzie zdolne przyciągnąć wielu inwestorów zagranicznych, jednak wielkość inwestycji w relacji do liczby mieszkańców jest raczej niska. Sytuacja w zakresie subiektywnych warunków inwestowania należy za to do najlepszych na tle innych miast Polski.

Miasto powinno przede wszystkim kontynuować konsekwentną politykę promocji, lepiej wykorzystując swoje rzeczywiste walory inwestycyjne i starając się zwiększać udział inwestycji bazujących na wiedzy i wysokich kwalifikacjach.

Inwestycje - Warszawa

Gdzie szukać inspiracji?

Frankfurt

Frankfurt znajduje się w czołówce miast o największej atrakcyjności inwestycyjnej dla biznesu (na podstawie rankingu Cushman & Wakefield). Wartość inwestycji w budownictwie we Frankfurcie w 2004 roku wyniosła 1,6 miliarda euro, bardzo wysoka jest też liczba nowych przedsiębiorstw powstających na terenie miasta. Frankfurt posiada bardzo wysoki PKB na mieszkańca (prawie 75 tys. euro), który jest wyższy niż PKB w Paryżu (67,2 tys. euro) i Londynie (35 tys. euro). Do przewag Frankfurtu należą: łatwy dostęp do rynków i klientów, wykwalifikowany i tani w stosunku do jakości personel, dobra komunikacja miejska, bardzo dobra infrastruktura komunikacyjna (administracja i firmy z informatyzowanymi na wysokim poziomie), dostępność i niski koszt powierzchni biurowej, a także wysoka jakość życia pracowników. Frankfurt ma dobre połączenie komunikacyjne z Europą i resztą świata – wskaźniki dostępności za pomocą transportu (średnia w UE 27=100) wynoszą odpowiednio 187 dla transportu drogowego, 230 dla kolejowego i 199 dla lotniczego. Liczba lotów (łącznie pasażerskie i cargo) w 2005 wyniosła ponad 475 tys. W przypadku Frankfurtu ważna jest otwartość tego miasta na innowacyjność, nie tylko w zakresie edukacji, ale i biznesu.

Kontakt

Zespół ds. usług dla sektora publicznego

Olga Grygier
Partner
Tel.: +48 22 523 42 14
E-mail: olga.grygier@pl.pwc.com

Marzena Rytel
Wicedyrektor
Tel.: +48 22 523 46 85
E-mail: marzena.rytel@pl.pwc.com

Maja Koźmińska
Menedżer
Tel.: +48 22 523 42 92
E-mail: maja.kozminska@pl.pwc.com

Alina Sarnacka
Menedżer
Tel.: +48 22 523 40 82
E-mail: alina.sarnacka@pl.pwc.com

Michał Mastalerz
Dyrektor
Tel.: +48 12 429 61 00
E-mail: michal.mastalerz@pl.pwc.com

Koordynator raportu w Warszawie:

Maja Koźmińska
Tel.: +48 22 523 42 92
E-mail: maja.kozminska@pl.pwc.com

PricewaterhouseCoopers
Al. Armii Ludowej 14
00-638 Warszawa
tel. +48 22 523 4000
faks +48 22 523 4040

PricewaterhouseCoopers świadczy usługi, opierając się na specjalizacji branżowej, oferując rozwiązania w zakresie audytu, usług doradczych i doradztwa podatkowego klientom z sektora publicznego i prywatnego. Ponad 140 000 pracowników naszej firmy w 149 krajach łączy swoją wiedzę, doświadczenie i sprawdzone rozwiązania, aby przyczynić się do budowy zaufania do rynków kapitałowych oraz podnosić wartość przedsiębiorstw naszych klientów i ich interesariuszy.

© 2007 PricewaterhouseCoopers. Nazwa „PricewaterhouseCoopers” odnosi się do firm wchodzących w skład sieci PricewaterhouseCoopers International Limited, z których każda stanowi odrębny i niezależny podmiot prawny. Wszelkie prawa zastrzeżone.

www.pwc.com/pl